

سرمد عالمی غزنیہ

۱۳۰۷

منافع ملک و دولت و دارم فنی و ادبی هفته‌ای مصور عثمانی جریده سید

جلد ۱

پنجشنبه ۳۰ ربیع الآخر سنہ ۱۳۱۷ و ۲۶ اگستوس سنہ ۱۳۱۵

نومرو ۱۷

تقالير قارشينسده

— عمر لطفى بکه —

بوتون محاکات و عرفاتى . بوتون برحیات شبايك و قوف و رشدينى براستهزای ممرات آلود ايله ياقوب قاووران بوحس شامتمدار تقال، اوکا، بويکجه ياريسى الك طائلى اوقومى ارهسده بردنيره، برانين مديد سردى اکديران برسدانک تأثيريه گئيدى .

بو، و جودى اور برتن، قولاقلرک زارلرني طيرمالايان برکوپک، بخيرهسنگ آلتنده فنا فنا اغلايان صداسيدى . بوسدا قارشينسده او، روحنک خوف و ملول ايچنده جير . پنديفنى، وجودينک هر طرفسده رنېضان سريع مرضک اختلاجاتي طويويوردى . عالمهسنگ شمدى به قدر ايچنده بويويديکي اعتيادات موهمهسندن، حيات و اهمهسنگ امتصاص اينديکي ظنون باطلهني حکمسز براقق ايچون قوه الظهر اولان تحصيله قارشى، بوحيات مشبوع اوهام، شمدى برتأثير خارجي التده عصيان ايدويور و غالب کليويردى . بويکبه مصائب نموني باشقه بريره عطف ايديه بيلمک اميديله، کوپکک موقعي کورمک ايستهدي . کيچنک کثيف قاراکقلرندن ده قوبو برسياهلقه اطرافقه ظلمت سايلهري نشر ايديرک، آجيقلى فلاکترلرک ادراک قبل الوقوعيله، او، تا کوکشلرک قابوسنده فرياد ايدويوردى . کيچه اوکا هيچ برنصب نسل و برمکسزين مخوف ايدى . سکون طبيعت، برغول بيانيک نفس خشيت آوري مهابتيله خيرليويوردى . بويغول بيانيک شکار مظلومي کي، بي کس وني مستعد، حياتي برلظه دهامتديد ايچک آرزوسيله او، بوسکون شبانکه اوکنده، ياپ يالکيز، نفس المقدن بيله قورقان وضعيله تيزيويور، قلبي طولديزان قورقو، بوزميري قاراکقلر اراننده يارچه يارچه دوشن امارات مصائب اولک موجوديت جسمانيه سنده بيهرک، کينديکجه بوزوليويوردى . افقده، شمدى بوتون موجوديت عظيمهسي کيچنک قاراکقلري ايچنده ارين طاعنر انظارينه ديبلري کورومنهين اوچوروم دوينلکري آجيويوردى، بودرينلکلرک ايچنده، ظلمتده نشو و نما بولش مخلوقات لييله، هيچ برشلک انس و تسليت کوسترمکسزين، غير مرئي قانادلرني سمسزجه تحريك ايديرک اوچوشويور، اوکنده، ظلام سيزيله کيچيه شتوم غلبظه بوسکون اغاقلر ارانندن سبرک خشايلر حاصل ايديرک جيويورلر، بويککده سياه تولاره بورتون ييلديزلرک لرزش زرين بيله بوفضاي سياهه برقطره ضيا، برارچه نور تسليت دوکهمکسزين، متورم برلقا ضعفيه سونيويوردى .

باشنى بوقايلرله قالدبرارق، قوتى، بروينوز صدامي کي باغيران کوپکک آجي فريادي، اوني صمت و سکونيه ذاتا قورقونان کيچنک دوينلکلري ايچنده ايکلهديکجه تيزيويور . قلبکاهندن محيط وجوديه طوغرو، بوتون اعصاب، لحظه لحظه

و آرد کنارلرني کوسترمش بولتورلر . شو علامات ايله طاييلرک بر ياشنه قدر اولان زمانده قاج ايلقي اولدقيلرني تعين قابل اولديهي کي طاييلر اولتامقدن ويم اکندن دولاي سوت ديشلري بربريه سورونهروک بر ياشينده مقدميله متوسطلر و اون سکر ايديه مؤخرلر آشنورلرک ديشلرک بوسورتلرده آتشنسندن واکتريا ايلک بهارده طوغدقلرندن زمان تولد اولان بهارک ريجي و اينکيجي و اوچنجي آيلرني و ديشلرک آتشنى احوالي نظر اعتباره آلهرق طاييلرک ايکي يچي ياشينه کلنجه به قدر اولان سنلرني تعين و تخمين ممکن اولور .

سوت ديشلرينک مقدملري ايکي يچي ياشينده دوشوب برلرينه [داغى ديشلر] کوزرک بونلرده آتچق اوچ ياشنه قدر ظهور ايديرلر سوت متوسطلري اوچ يچي ياشينده دوشوب درت ياشينده داغيلري کايير .

سوت مؤخرلري درت يچي ياشينده دوشوب داغيلري بش ياشينده ظهور ايديرک بوسورقلرلده آتلرک بش ياشينه قدر اولان سنلري تقدير اولته بيلور .

۵ ياشندن سکر ياشينه قدر آره يچق چقورلنک وسعتي تناقص اينديکي و کنارينک بويککلکي سيلتهروک آزادديهي کي على العموم آلت و اوک ديشلرينک يوزلري دخی آتشمش بولنور .

۶ ياشينده مؤخرلرک اوبه يچي آتشنديهي کي آرد کنارلري ده بيراشش برحاله مشاهده اولنور . و مقدملرده شکل بيغي ظهور ايدير .

۷ ياشينده اوست کيچنک مؤخرلرک بين العوام قيرلانچ قوبويغي ديشن بر ياريق کورونور . بوياريق اون درده واکتريا اون سکره قدر دوام ايدير و بويدي ياشيه متوسطلرده شکل بيغي ظهور ايدير .

۸ ياشينده بالاده دخی بيان اولغش اولان ديش ييلديزي ظهور ايدير و مؤخرلرده شکل بيغي ظاهر اولور .

۹ ياشينده مقدملر بيضيلکدن چيقوب شکلرک (ع) پارچهسنده ارايه اولسانان (ح) شکل مدوريني آيلر و آره يچق اردکناره تقرب ايديرک ديش ييلديزي کسب توسع ايدير .

۱۰ ياشينده متوسطلر مدورلشوب ديش ييلديزيده مؤخرلرده کورايور و بوزمانده مقدملرک آره يچي ده اردکناره طوغرو خيلجه بناتشمش بولنور .

۱۱ ياشينده متوسطلر تام مدور اولوب مقدملرک ديش ييلديزي آره يچلرک بولنديهي نقطه به قدر ايلرلديکندن آره يچلر سيلنوب غايت آرتکوروکک اوزره اردکناره طوغري چکشمش بولنور .

۱۲ ياشينده مؤخرلر مدورلشور . مقدملرک اوبه يچلرک غائب اولوب متوسطلرده آره يچق برينه ديش ييلديزي قائم اولور .

۱۳ ياشينده اوک ديشلرک کاهيهسي تماماً مدور اولور و مقدملر مثلث شکلنه کيرمهک باشلار .

۱۴ ياشينده مقدملرک شکل مثلث مذکور (ع) شکلنده ارايه اولنديهي وجهه ميدانه چقار . متوسطلر شکل مثلثه کيرمهک مهيا اولهرق يان طرفلري اوزار و اوست ديشلرک اوبه يچلري زيادهسيه کوچولور و مؤخرلرک اوبه يچلري بسبتون غائب اولور .

۱۵ ياشينده مثالي زياد ايدير .

۱۶ ياشينده کدا .

۱۷ ياشينده اوک ديشلر مثلث متساوي الساقين شکلنه کيرور .

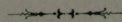
۱۸ ياشينده مقدملر مستطيل شکلي آلفه باشلار .

۱۹ ياشينده مقدملر تمام مستطيل الشکل اولورلر .

۲۰ ياشينده مستطيل شکلي متوسطلرده مشاهده اولنور .

۲۱ ياشينده مؤخرلرده مستطيل شکلي کورايور . و بوندن سکره

ديشلر زيادهسيه غير منظم برحال کسب اينتکلرکدن تعين سن ممکن اولاماز .

قارشيسنده اوتيور، خرابه پرلرینه نئى سويله ن بوقهقهه لر،
ديك بوقهقهده اونلرى بورايه چاغير يوردى .
هر كسك درين براوقو ايچنده بولندينى پرزمانده، اطرافه
صحيفه صحيفه نشاند شامك دوكلديكى، موهوم خيالات
مصيتك، حقيقت رنگيله، قارشيسنده طولاشدني شوقورقونج
كيجهده، هيچ برقيق ساهرى اولمقسز ين يالكز باشنه بولندينى
دوشوندكجه هان انهنسك او طهسه قوشوق، اونى قالدېر يق

انقطاع ايدوب كن برسيلان حار ايچنده ارييه جكمش كي
اوليوردى . هيچ برشى دوشونه ميور، رۇيانك اغيركاوسلرى
آلتده باغريمق ايسته بوب اغزنى آجه مېرق چيرپينانلر كي
هيچ برشى سويله ميوردى . آجي رقهقهه ايشيدنى ؛ ذاتا
صوك درجه هيجانه وارمش اعصابنده بوخربه ناهيكامك
تأثيريله، دائى برلرز شك شدنى اختلاجى اراق طور مقسز ين،
بوشاندى . بور باقوشدى . شمدي بوتون .طلاقت شامتيه

طوب قابرقه مايونيله تفننگاهنى احتوا ايند اصمالاتخانه جسيك دكر طرفدن كوردونيى

وبرادرلرينك خيالى برآه حسرتله صاربور، بوشفيق ورحيم
آنهنك حيات وحتندن امين اولق ايچون هان كيدوب كورمك
احتياجى حس ايد يوردى . صوكردهده . او اوزاقلرده كي پدر
وبرادرلرينك باشلرنده فلاكتلر طولاشمديفنه دائر، سياله
بريقه ن اول برخير المق ايچون كوزلرني ييلديزلرك پناه تسليته
ديكيوردي . بوكونه قدر برايكى قدمه سته چيقدني استقباله
نهمان باقسه اوراده، بربرى ارقه سنجيه كولوب اوچوشان بر
چوق سعادتلر، حيات تحصيله سته موعود برسورو موفقيتلر
كوروردي . بوتون كذركاه شباني تشكي غرام ايله بلكه ن
سودالر واردي ؛ صاحلين، ياخود اقشام ويا كيجهرى دكزك
سینه ركوذتندن قومش اوافق روزكارلرك طاغندينى پریشان
كيسولرله مهتابك صاف ياشنلارى، غرك ياقين كللرى، غروبك
محزون فولالرى اراننده طولاشان، صوكره بوتون برجهان
حسنك مودلرى، مانيلكلرى، يشيلكلرى ايله بزده نرك هردم
بهار برحيات تنكليف ايند -ودالر . شهاب دسته لرله باغلانمش،
ميناي كبود ايچنده، برلانفه، ياقوت، زمردلر دن متشكل سودا
دمتلرى ... مائى نظردن، پنه دوداقلردن، سيمين سینه لردن
طوبيلانمش سودا چيچكلارى

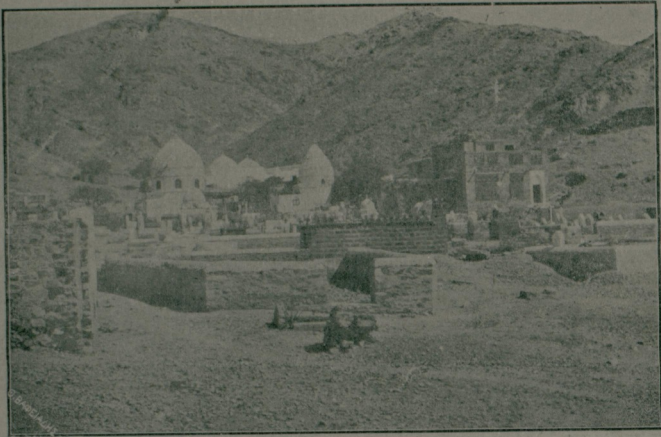
ايچنده ياشاديني بولمك بوتون حقيقتلرى، شيمدى اونلره
حقيقت حكى ووردىكي مصائب موهومه نك جاذبه اوهاى
قارشيسنده، تباه اولمش عدايدرك، برملا فكر تسوزه منقلب

ايشته قورقدني، قورقدنندن ياته مدنيى اكلامق ايستيوردي ؛
و . بو اون سكز ياشيله، برچوچوق كي قوجاغنه آتيله رق
برشمه تشكين وتسليت ادمق ايچون راحتياج شديد طوب يوردى .
اووقت اراق بوكيدلى چككي آجه بيله رك، برى اويانديروب
اوكونكي اورادن دفع ايشديره بيلير، اوقوشى اولدينى يردن
اوچورته بيليردي . صوكره، بوقورقونج كيجه نك كندني خشيت
بشيكلىر ايچنده شامته نيسيله ساللايان قارا كلقلرى كورمه مك،
هيچ برشى ايشتمه مك ايچون باشى بورغانك اك كيزلى پرلرته
صوقارق -طبق قورقان برچوچوق كي -اوبومه چاليشردى .
لكن بيلمديكي برمانع بوچوچوقه تشيته مانع اوليوردى ؛
برچوچوق ككي قورقوب چوچوقلغك بوندن بشقه بر
حكمتى اجرا ايدمه ديككى طوبدجيه بومظلومانه يالكز لغه، دها
واقع اولدن شمدي وقوعى خبر وبريلن فلاكتلره قارشى بوتون
قبيله اغلامق ايستيوردي . شمدي ابى خاطر ليوردي ؛ ذاتا
ايكى كوندنبرى صاغ كوزينك اوست قاباغى طوروب طوروب
آتيوردي . اونكده بونلر قدر شامته دلانده صحى مجريدى .
اوحالده ؛ بواچ اماره نك . بو بكون دلائلك محقق الوقوع بر
فلاكته، برحس قبل الوقوعدن زياده برحمتله اولان شهادتنه
اهميت ويرمه مك طور غوروده دكلسدى . بوفلاكتك هواى ادبار
آلودى ايچنده، كندينه سعادتلر وعده ايند بوتون استقبالى
شمدي تيتربور، كوزلرينك او كندن كچن نا اوزاقلرده كي پدر

هوای محیطك مایع حالت قونیلر ق برشبه اداخلی مایع

ترهمنی روخنه ایصلادش براز بامو غی هوای متمیع ایخه قویهق وهرایکسیده ایکی اوچی آجیق، چلیکن معمول بر بورویه اداخل ایله آتش اوزرینه قویسهق درحال صدمات حصوله کتیره دک مذکور بوری بارچه بارچه اولور. شوخبرهده صدمه یی حاصل ایدن قوت، ترهمنی روحی ایله میلول وهوای

اولان قورقوسنک الم عظیمیه و اغلامق ایچون بویوک بر استعداد طویان قلبنک بوتون حزن و ملالیه ارتق طور مقسزین اغلیوردی. نهایت، اونی ایجه اغلاتان کیجه، سیاه نچه لری آفاقک سینۀ صمندن قالدیررکن. ظلمت ایخنده حایقیران باقوش، هیبتلی زمانلرده ایشیدیلن کویکک اوصداسی هب صوصارکن اودها کونشله کوندرمک اوزره یازیخانه سنک باشنده تلغراف یازیوردی! احمد سما

مکه مکرمهده جنة الملا حظيرة شرفه سی و مرقد جناب حدیجة الکبری ایله مقامات مبارکه ساڑه

الحاصل هوای متمیی حاوی برقاب، یا مقده اولان برسقاره یا قلاشدریله جق اولور ایسه سیقارده نک دومانی قاره تحول ایدر. اشته بو و یونک کی بر جوق تجاریب دها وار ایسهده اوزون اوزادی به باش آغری تقندن ایسه اهمیتیلری ذکر ایتمکی مناسب کوردم.

جیوه — بر مقدار جیوه دک سطحه اشبو هوای متمیعدن بر قاج طامله طاملاتیله جق اولور ایسه مذکور جیوه درحال تصلب ایدر و تیور قدر صلابت کسب ایتدیکندن، شو جیم متصلب عیجی چکیچ مقاسمده قوللانهق هر هانکی برنخته به جیوی میخلاق ممکن اولمشدر

وسائط قیه ایله بوکونه قدر استحصال اولتسان برودت اسپروتی انجماد ایتدیرمه مشدی حالبوکه هوای متمیع آنی دخی لزوجلنی برشروب قوامنده اولوق اوزره قولایلقه صلب حالت قویمشدر. هیچ برشی آنک تأثیرینه مقاومت ایدمه یور. ات، طوکدینی کی بر قاج دقغه هوای متمیع ایخنده بولندریلان برمودطه قابلیت انکسارنی محافظه ایتمکله برابر قودشون سرتلکنی اخذ ایلر. اشبو هوای متمیی احاطه ایدن هوای نسیمی ییله او قدر برودت عرض ایلرکه بر صابون کوپوکی حبه جکی ییسه بللوری بر جسم کرهوی به تحول ایدر. هوای متمیع قوه مقناطیسه یی حائر و آنک تحت تأثیرنده

متمیع مدخول بر مقدار پاموق اولوب قوت مذکور باروت، حتی پاموق باروتندن ییله دهشتلیدر؛ ده طوغریسی دینامیته معادلدر و نقلنده غایت سهولت اومسی حسیلله بلکه اکاده فاققدر. چونکه پاملاق ایچون بای حال آتسه احتیاج اولدینی جهته اولیه چاربه و اورمقه پاملامز. اشبو مایعه غطس اولتان عادی برسونکر یا قیلور ایسه آنی اولهرق پاموق باروتی کی پاتلایهرق اشتعال ایدر.

مذکور مایع ایله کوردن مرکب بر مخلوط معدن او جاقلرنده قوللانهق ایچون بک زیاده الوریشلیدر. هوای متمیع تجریله استحصال ایدیلان صلب (آسه تیلن) و مایع (اوزون) دن مرکب بر مخلوط موسیو (ارصون وال) کوره الک قوی پاتلایجی بر جسم تشکیل ایدیور. بوندن بشقه مایع مذکورک خواصندن بعضی مناظر دها عرض ایده جکز. معلومدرکه هوانک تمیعنده اساس انحاذ ایتدیکمز شی درجه حرارتک کثر تلجیه تحویلدر بناء علیه بعد التمییع بتکرار غاز حالته تحول ایتدیکی زمان عینی تحولاته بادی اولور. هوای متمیع ایله مخلو، آغزی آجیق اوقاق برتیشه یی صویه طالدیرر ایسه که هوای متمیع غلیبان ایدر وعین زمانده حاصل اولان بخار تجریه ایدن ذالک اطرافنده قار بارچه لری شکنده نزول ایتدیکی کی سوده درحال انجماد ایدر.